

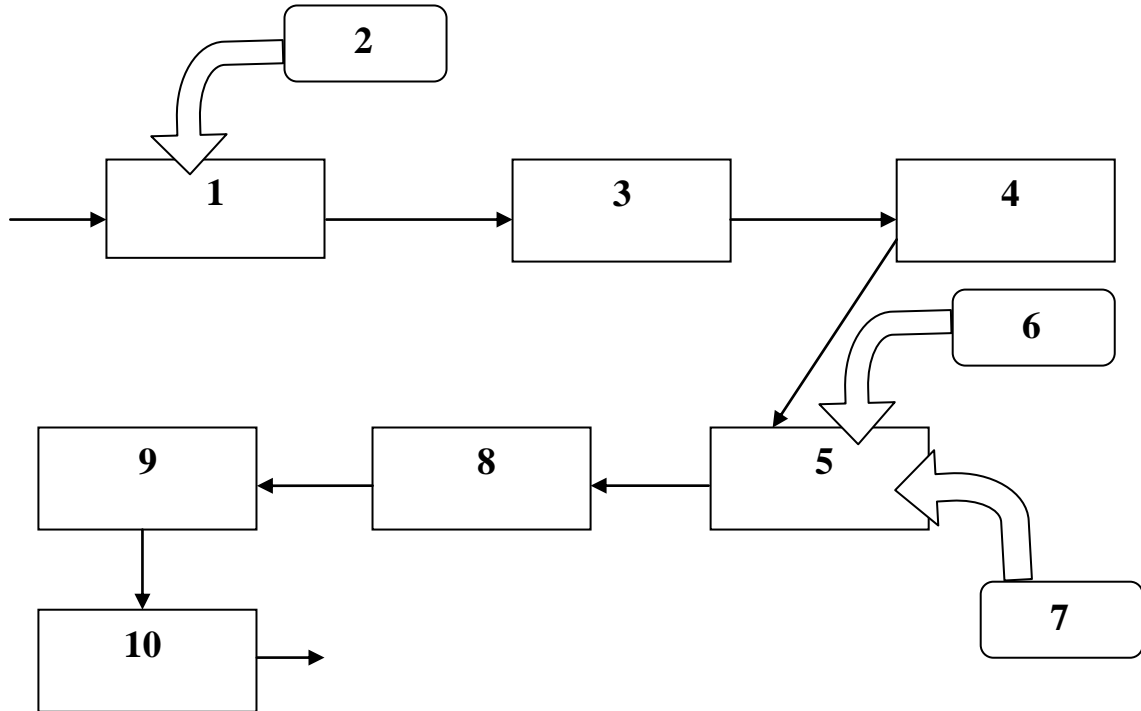
Pārbaudes darbs 12. klasei
Organismu barošanās

1. uzdevums: **Norādiet, kuros gremošanas orgānos norisinās minētie procesi?** (12 punkti)

Mutes dobums		
Kuņģis		
Tievā zarna	Divpadsmit-pirkstu zarna	
	Apzarņa zarna	
Resnā zarna		
Taisnā zarna		

1.	Ogļhidrātu sākotnējā šķelšanās
2.	Glikozes un aminoskābju uzsūkšanās asinīs
3.	Barības mehāniska sadalīšana
4.	Olbaltumvielu pirmapstrāde, šķelšana līdz peptīdiem
5.	Ogļhidrātu sašķelšana līdz glikozei
6.	Tauku emulsijas veidošanās
7.	Olbaltumvielu sašķelšana līdz aminoskābēm
8.	Nesagremoto barības vielu uzkrāšanās un izvadīšana
9.	Tauku sašķelšana
10.	Ūdens un minerālvielu uzsūkšanās
11.	Taukskābju un glicerīna uzsūkšanās limfā
12.	Aminoskābju un glikozes uzsūkšanās asinīs

2. uzdevums: **Dots cilvēka gremošanās sistēmas shematiskais attēlojums. Ierakstiet lodziņā atbilstošo gremošanas trakta daļu vai dziedzera nosaukumu!** (10 punkti)

3. uzdevums: **Izvēlēties, kuras no minētajām funkcijām raksturīgas aknām!** (8 punkti)

A. Ražo žulti	B. Atindē no zarnām nākošās asinis
C. Ražo vitamīnus	D. Ražo olbaltumvielas šķeļošus fermentus
E. Uzkrāj taukus	F. Uzņem no asinīm un uzkrāj lieko glikozi
G. Noārda uzņemto alkoholu	H. Veido jaunas asiņu šūnas
I. Pārveido amonjaku urīnvielā	J. Ražo hormonus, kas ietekmē vielmaiņas aktivitāti
K. Noārda vecos asinsķermenīšus, piemēram, eritrocītus	L. Noārda „savu darbu padarījušos” medikamentus

4. uzdevums: Dots teksts par gremošanas sistēmas attīstību un pilnveidošanos dzīvniekiem.

Daudzpunktes vietā ievietojiet atbilstošos vārdus! (13 punkti)

Pirmie dzīvnieki, kuriem evolūcijā parādās **nepilnīgs gremošanas trakts** – gremošanas dobums ar vienu atveri (muti), ir1..... un2..... . Savukārt3..... ir pirmie dzīvnieki, kuriem parādās **cauruļveida gremošanas sistēma**. Gremošanas trakta (caurules) **paplašināto** daļu sauc par4..... . Vissarežģītākā uzbūve ir5..... kuņģim – tas sastāv no **4 nodalījumiem**:6..... ,7..... ,8..... un9..... . Atsevišķiem dzīvniekiem (sliekām, putniem) ir10....., kurā barība netiek sagremota, bet **tiiek uzkrāta** uz neilgu laiku. Kukaiņi barojas ļoti dažādi, tādēļ viņiem ir izveidojušies barošanās veidam pielāgoti **mutes orgāni**: tādiem kukaiņiem kā lapgrauži, prusaki, spāres ir11..... mutes orgāni; kukaiņiem, kuri pārtiek **no asinīm**, ir12.....; kukaiņiem, kas **sūc** augu sulu vai ziedu nektāru, ir13..... mutes orgāni.

5. uzdevums: (6 punkti)

Skolēniem ir dažādi pusdienošanas paradumi. Viens no veselīga uztura nosacījumiem ir uzturvielu – olbaltumvielu, ogļhidrātu, tauku – sabalansētība ēdienkartē. Aplūko, kādas pusdienas izvēlējušies 12. klases skolēni!

Uzraksti, ko vajadzētu mainīt katra skolēna ēdienkartē, lai tā atbilstu veselīga uztura nosacījumiem!
Pamato savus ieteikumus!

Skolēns	Ēdienkarte	Ieteikumi ēdienkartes uzlabošanai
Liene	<ul style="list-style-type: none">• 1 glāze augļu sulas• 1 porcija svaigu kāpostu salātu (bez eļļas vai majonēzes)• 1 porcija burkānu salātu (bez eļļas vai majonēzes)• 1 gabaliņš vārītas, liesas vistas gaļas	Ieteikums _____ _____ _____ Pamatojums _____ _____ _____
Ansis	<ul style="list-style-type: none">• 1 glāze augļu sulas• 1 porcija svaigu kāpostu salātu (ar eļļu)• 1 porcija frī kartupeļu• eļļā ceptas cūkgaļas kotletes	Ieteikums _____ _____ _____ Pamatojums _____ _____ _____
Maija	<ul style="list-style-type: none">• 1 glāze Coca Cola• 2 bulciņas ar ievārījumu• 1 mazā paka Estrella čipsu	Ieteikums _____ _____ _____ Pamatojums _____ _____ _____